

Starý člověk ukřižován a tělo hřícha umrtveno

22. srpen 2004

DR. ALAN CAIRNS

*Faith Free Presbyterian Church,
Greenville, Jižní Karolína*

ŘÍMANŮM VI. 1-7

Pokračujeme ve studiu knihy Římanům a znovu si přečteme prvních sedm veršů její šesté kapitoly. Dnes večer budeme věnovat pozornost zejména verši šestému a sedmému.

Oproti svému původnímu plánu procházím šestou kapitolu listu Římanům mnohem pomaleji, než jsem předpokládal. Dělán to jednoduše proto, že se v ní nachází mnoho věcí, které lidé považují za samozřejmé. Domnívají se, že byli vyučeni, co 6. kapitola Listu Římanům znamená, ale mnozí z nich slyšeli dosti odbylý výklad této pasáže, následkem čehož žijí ve stavu otroctví a porážky.

Jedná se o klíčovou kapitolu. Je to, jak říkají Američané, místo, kde se guma pneumatiky dotýká cesty, totiž místo, ve kterém učení o našem ospravedlnění a spojení s Kristem ovlivňuje náš každodenní způsob života. Ukazuje, jaký dopad má naše ospravedlnění na svatý život a na to, v jakém poměru jsme vůči hříchu ve světě a ve svém těle. To nám Pavel v 6. kapitole Římanům podrobně předkládá. Stejnou problematikou se bude zabývat z jiného úhlu pohledu v sedmé kapitole. Je to veliký předmět, proto jsem se rozhodl trochu zvolnit, a místo toho, abychom se 6. kapitole věnovali ve dvou nebo třech kázáních, usoudil jsem, že mu budeme muset věnovat o dost víc pozornosti.

Přečteme společně jejích prvních sedm veršů: „*Což tedy díme? Zůstaneme v hříchu, aby se milost rozhojnila? Nikoli. Kdož jsme zemřeli hříchu, kterakž ještě živi budeme v něm? Zdaliž nevíte, že kteřížkoli pokřtěni jsme v Krista Ježíše, v smrt jeho pokřtěni jsme? Pohřbeni jsme tedy s ním skrze křest v smrt, abychom, jakož z mrtvých vstal Kristus k slávě Otce, tak i my v novotě života chodili. Nebo poněvadž jsme s ním vštípeni připodobněním smrti jeho, tedy i vzkříšením budeme, to věduce, že starý člověk náš s ním spolu ukřižován jest, aby bylo umrtveno tělo hřícha, abychom již potom nesloužili hříchu. Nebo kdož umřel, ospravedlněn jest od hříchu.*“

Amen. Pán požehná čtení svého Slova pro jméno své.

Nejprve krátká rekapitulace – zejména pro ty, kteří s námi nebyli u našich dřívějších studií. List Římanům 6 začíná otázkou, kterou chce Pavel odpovědět na určitou námitku vůči svému učení. To vzácné, podivuhodné učení páté kapitoly listu Římanům završil tvrzením, že „*kdež se rozhojnil hřích, tam se rozhojnila i milost*“, ještě více se rozhojnila. Ihned se změřil na běžnou námitku: „Jestliže rozhojnění hřichu znamená o to více rozhojněnou milost, neříkáš tím snad: hřešme, aby se milost rozhojnila?“

Na to odpovídá: „*Nikoliv*.“ Odstup to. Nikdy, ani náhodou. „*Nikoli. Kdož jsme zemřeli hřichu, kterakž ještě živi budeme v něm?*“ To nemluví ani tak o tom, že hřích je mrtvý, ačkoliv to očividně přirozeně vyplývá z procesu umírání. Důraz je však kladen na tuto událost, která se odehrála někdy v minulosti. Jak máme my – ze všech lidí – kteří jsme hřichu zemřeli, v něm dál žít? To by jako odpovědnost postačilo, ale Pavel se jí ujímá a používá ji jakoby mnohostranný diamant, kterým otáčí, aby ji osvěcoval z různých stran. A tak tedy pokračuje v odpovědi na hanebné obvinění, že evangelium o ospravedlnění z milosti a o absolutní jistotě pro ospravedlněné v Pánu Ježíši Kristu říká, že si můžeme žít, jak se nám zlíbí, zejména líbí-li se nám žít v hřichu – a že tím o to více oslavíme milost Boží.

Verše tři až pět jsme již probrali v části s názvem *Mrtví a živí*. Nyní se dostáváme k šestému a sedmému verši, kde Pavel říká: „*To vědouce, že starý člověk náš s Ním spolu ukřižován jest [nebo: byl], aby bylo umrtveno tělo hřicha, abychom již potom nesloužili hřichu. Nebo kdožť umřel, ospravedlněn jest [či opět spíše: byl] od hřichu.*“

V pátém verši Pavel právě uvedl slavnou pravdu, že budeme vštípeni připodobněním vzkříšení Kristova. Je to úžasné prohlášení plné jistoty. Budeme vštípeni připodobněním Kristova vzkříšení. Později v listu Římanům, v 8. kapitole 30. verši uvede Pavel totéž trochu jinými slovy: „*Kteréž ospravedlnil, ty i oslavil.*“ V obou případech apoštol zamýšlel vyjádřit jistotu. A jistota pravdy oznámené v 6. kapitole 5. verši, totiž že budeme vštípeni připodobněním Jeho vzkříšení, závisí na realitě pravdy oznámené ve verši 6, kde říká: „*To o vědouce, že starý člověk náš s Ním spolu ukřižován byl.*“

Jedná se o skutečně úžasná a podivuhodná slova. Jsou-li pochopená správně, položí základ všemu, co Pavel řekne ve zbytku 6. a 7. kapitoly Římanům. Při správném pochopení jde o slova, která mají v životě křesťana osvobozující moc. Myslím, že nepřeháním, když řeknu, že dávají křesťanovi do ruky zlatý klíč k tomu, jak žít – nejen existovat, ale žít s tím, kým je a čím je; žít v reálném světě, a přesto ve světle evangelia Pána Ježíše Krista. Při správném pochopení tedy mají nedozírný význam a podivuhodnou, osvobozující moc.

Když jsou však nepochopena, jako až příliš často bývají, nezdají se ničím víc než zákruty mystické mysli, která je daleko od skutečných životních zápasů obyčejných věřících. Pochopte, co chci říci. Musíte pečlivě pochopit, co říkám. Netvrdím, že jde o meandry mystické mysli. To popírám. Říkám, že pokud si tuto pasáž vyložíte tak, jak je až příliš často předkládána Božímu lidu, budete mít pocit, že je natolik odtržená od reality, že vypadá právě jako mystika takového druhu, který nikdy nemůžeme ocenit ani zažít.

„*Budeme vštípeni připodobněním vzkříšení Jeho.*“ Jinými slovy, v našem současném stavu budeme požívat všech duchovních užitků a moci vzkříšení Kristova. Budeme tak žít tady a teď. Ještě se v tomto vzkříšeném

stavu nenacházíme – alespoň ne fyzicky – ale jsme vštípeni připodobněním tohoto vzkříšení, jsme v jeho podobnosti. Máme zde nicméně zaslíbení, které dalece přesahuje současný stav, totiž, že v nastávajícím věku vstoupíme plně v Kristovo vítězství nad smrtí a peklem, až budeme dokonale oslaveni a zakusíme to, co Pavel nazývá „*zvolením synů, vykoupením těla svého*“ (8:23).

Jak to víme? Že je to pravda, lze říci snadno, ale jak to opravdu víme? Jak si tím můžeme být tak jisti? Odpověď, kterou na to Pavel dává v celé této části knihy Římanům, je, že naší jistotou je Kristus. Jistota křesťanů nespočívá v tom, v jakém stavu myslí se nacházíme, když ráno vstaneme. Nezáleží na nějakém konkrétním aspektu naší zkušenosti. Měli byste si dávat velký pozor, abyste nečinili váš věčný stav závislým na nějakém přechodném rozpoložení. Můžete mít mimořádné citové či dokonce náboženské prožitky, a přitom zůstat pod hněvem Božím.

Vzpomeňte si, že jednou z nejradostnějších událostí v dějinách Izraele bylo, když David poslal pro schránu úmluvy, aby ji přenesl do Jeruzaléma. On i jeho lid při tom měli vzrušující náboženskou zážitek. Při cestě celou dobu zpívali a tančili. Cítili se skvěle. Z jejich náboženského prožitku byste mohli usuzovat, že prožívají vrchol požehnání a Pán Bůh je s nimi. Ano, to byl, ale ve svém hněvu, se svým soudem, a jakmile Uzza vztáhl ruku na truhlu, která se pohnula na voze, v němž ji vezli, jej Pán Bůh zabil. David byl šokován, zděšen a rozzloben, ale neměl na to právo. Všechny emoce a náboženské drama v dané chvíli nemohly změnit nic na vážném faktu, že David se svými pomocníky jednal proti zákonu Božímu – a navzdory svému nadšení za to nesl následky. Je velmi pošetilé mít za to, že jsme zabezpečeni, na základě pouhého euforického zážitku.

Naše jistota potřebuje absolutní základ, a tím je Pán Ježíš Kristus. Tak Pavel argumentuje v celé této části knihy Římanům. Pán Ježíš zemřel a

vstal z mrtvých. Svým učedníkům slíbil: „*Nebo já živ jsem, i vy živi budete*“ (Jan 14:19). Zde v 6. kapitole listu Římanům nám apoštol Pavel ukazuje, na jakém formálním základě tento Spasitelův slib spočívá. Říká: „Věduce, že starý člověk náš s ním spolu ukřižován jest, aby bylo umrtveno tělo hřícha, abychom již potom nesloužili hříchu. Nebo kdožť umřel, ospravedlněn jest od hříchu.“

Dnes večer chci, abychom rozvažovali o **ukřižovaném starém člověku a umrtveném těle hřícha**.

V tomto oddílu Písma se setkáváme s některými pojmy, které mají dalekosáhlý význam – pojmy, které byly podle mého názoru ve většině výkladů tohoto textu značně zatemněny. Jedním z těchto pojmů je „*starý člověk*“. Dalším je „*tělo hřícha*“. Musíme tedy tyto výrazy pečlivě zvážit.

I. Starý člověk identifikován

Nejdříve bych chtěl, abychom si starého člověka identifikovali. Pavel říká: „Starý člověk náš byl spolu s Kristem ukřižován.“ Musíme si položit otázku: Kdo nebo co je starý člověk? Zní to velmi jednoduše, ovšem odpověď žel tak jednoduchá není. Nejprve musím zmínit něco, s čím se, jak věřím, většina z vás může okamžitě ztotožnit. Většina z nás vyrostla s představou, že věřící člověk má dvojí přirozenost, starou a novou. Už vám to někdy někdo řekl? Myslím, že jste již slyšeli, že ten, kdo přišel ke Kristu, obdržel novou přirozenost a nyní, když zůstává v těle, má přirozenosti dvě, totiž tu starou, s níž se narodil, a tu novou, kterou obdržel, když přišel ke Kristu.

Slyšeli jste říkat, že stará a nová přirozenost odpovídají tomu, co Bible nazývá „*starým člověkem*“ a „*novým člověkem*“. Podle mě to vykresluje křesťana jako duchovního schizofrenika či někoho s mnohočetnou poruchou osobnosti. Má dvě přirozenosti. Bývá to popisováno, jako by měl

křesťan v sobě dva psy, černého a bílého. Bílý pes je hodný, klidný a laskavý, přinese vám noviny, uvaří vám kávu a všechno ostatní. Černý pes je velký, zlý, divoký surovec. Tvrdí se, že takové jsou ty dvě křesťanovy přirozenosti, které v něm soupeří o nadvládu, přičemž výsledek závisí na tom, kterého psa krmí.

Chci tuto teorii dvou přirozeností vyvrátit. Ale uznávám, že přitom ihned narazíme na potíže. Každý věřící ví, že v každém z něj působí dva principy. Bible mluví o tom, že tělo žádá proti Duchu a Duch proti tělu. V křesťanovi tedy nepochybně působí dva protichůdné principy.

Já však přesto trvám na tom, že přirozenost máte jen jednu. Dále tvrdím, že když mluvíte o staré a nové přirozenosti a ztotožňujete je se starým a novým člověkem, dopouštíte se omylu, který vám způsobí neřešitelné problémy. Pokud dáváte rovnítko mezi starým člověkem a starou přirozeností, ztotožňujete je s „tělem“. Tak někteří chápou Římanům 6. Tvrdí, že starý člověk je tělo, ta stará přirozenost, která v křesťanovi stále přebývá.

Někteří lidé zastávají mírně odlišný pohled. Aniz by přijali teorii dvou přirozeností, říkají: „Starý člověk je tělo. Starý člověk je pojem, který označuje veškerou zkaženost naší přirozenosti.“

Někteří chápou 2. Korintským 4:16, kde Pavel mluví o tom, že „*zevnitřní (tj. vnější) člověk náš ruší se, však ten vnitřní obnovuje se den ode dne obnovuje,*“ tak, že starý člověk je synonymem pro vnějšího člověka a nový člověk pro vnitřního člověka.

Na všech těchto vysvětleních je něco zásadně špatně. Nepřekonatelný problém, na který každé z nich naráží, je ten, že Pavel nám v našem textu říká, že starý člověk byl ukřižován, a není pro něj žádné vzkříšení. Starý člověk byl ukřižován – ne „je právě nyní křižován“, ne „doufáme, že bude

ukřižován“, ale „byl ukřižován“ – s Kristem. Takže jakýkoli výklad, který hlásá, že starý člověk v křesťanovi ještě přežívá, stojí zjevně v rozporu s tím, co Pavel říká. Mluvit o tom, že starý člověk zahyne někdy později, je v rozporu s celou Pavlovou argumentací.

Nyní se dostáváme k nejdůležitějšímu věci: vést křesťany, že musí ukřižovat starého člověka ukřižovat nebo vyhladovět, je říkat jim, aby dělali něco zcela nemožného. Přesvědčovat je, že jejich posvěcení a zakušení vítězství nad hříchem závisí na tom, aby dělali něco, co podle Bible dělat nemohou, znamená odsoudit je k tomu, aby strávili život usilováním o zakušení něčeho, co je podle Bible naprosto, zcela a úplně nemožné.

Všude kolem nás křesťané zápasí. Ptají se: „Jak mám ukřižovat starého člověka?“ Boží Slovo v podstatě říká: „O čem to mluvíš? Starý člověk byl přeci dávno ukřižován.“ Víím, že pro mnoho lidí to zní téměř revolučně. Některým to bude znít nebiblicky, protože je ihned napadne několik textů, které na první pohled zdají být v rozporu s tím, co jsem právě uvedl.

V Novém zákoně se nacházejí pouze dvě další místa, v nichž Pavel mluví o starém člověku. Obvykle se citují, aby odporovaly tomu, co předkládám. Podívejme se tedy pozorně, zda skutečně podkopávají to, co tvrdím ohledně Římanům 6.

První oddíl se nachází v listu Efezským 4:22: *„Vám [náleží] složití ono první obcování podle toho starého člověka, rušícího se, podle žádosti oklamávajících.“*

Druhá pasáž je v Kolossenským 3:9: *„Nelžete jedni na druhé, když jste svlékli [s sebe] starého člověka s skutky jeho.“*

Jak říkám, tyto texty se obvykle citují jako doložení, že starý člověk není úplně mrtvý a že ať už Pavel myslel šestou kapitolou Římanům cokoli, určitě ne to, že byl člověk skutečně usmrcen, aby už nikdy nevstal z mrtvých, ale že byl pouze nějak potlačen a musí tak být udržován.

Když si však přečtete Římanům 6, nemůžete nijak obejít skutečnost, že Pavel řekl, že starý člověk zemřel. Inu, tomu výroku není těžké porozumět, jakkoliv je teologie, kterou vyjadřuje, velmi hluboká. Pravidlo výkladu Písma je, že to, co je ohledně některého předmětu obtížné, bychom vždy měli vykládat podle toho, co je na stejné téma vyjádřeno jednoduše – a nebo vykládat ostatní odkazy na nějaký pojem podle toho odkazu, který se na to v Bibli vyskytuje poprvé. „Starého člověka“ zmiňuje poprvé právě 6. kapitola Římanům. Poprvé se v ní v Novém zákoně objevuje teologický odkaz na tento termín a říká se v něm, že starý člověk zemřel. Byl ukřižován.

Podívejme se tedy nyní na dva texty v listech Efezským a Kolossenským. Když je prozkoumáme, zjistíme, že si nijak neprotiřečí s tím, co jsem řekl o Římanům 6. Ve skutečnosti to naopak silně podporují.

Nejprve si vezměme Kolossenským 3:9. Říká se v něm: „*Nelžete jedni na druhé, když jste svlékli [s sebe] starého člověka s skutky jeho.*“ Hrubší, ale doslovnější překlad by byl: "*Nelžete jedni na druhé, již složivše [zcela složivše] ze sebe starého člověka s skutky jeho.*" Nechci vás unavovat technickými detaily, ale oba tyto texty prokazují, jak přesná je inspirace Bible a s jakou pečlivostí apoštol volil i čas slovesa, jímž svou myšlenku vyjadřoval. Toto přičestí „*složivše ze sebe*“ nám vyjadřuje činnost, která nejenže v minulosti začala, ale byla v ní i dokončena.

Není to přesně to, co Pavel říká v Římanům 6? Starý člověk zemřel. Trochu jinými slovy lze říci, že v Kolossenským 3:9 Pavel píše: „Byl jednou provždy svlečen, složen.“ Proč to říká? Protože starý člověk byl

ukřižován. Jeho argument je tedy: „Váš starý člověk zemřel, a tato pravda musí řídit vaše jednání. Proto nelžete jedni na druhé.“

Zajímavé je, co Pavel říká v Kolossenským 3:8: „*Ale nyní složtež i vy všecko to.*“ Užívá zde rozkazovací způsob. Je to něco, co se nám máme přikazuje. „*Složtež... hněv, prchlivost, zlobivost, zlořečení, [i] mrzkomluvnost z úst svých, a ... nelžete jedni na druhé.*“ Proč? Závěr je nevyhnutelný: „Protože jste v minulosti skrze víru v Pána Ježíše Krista jednou provždy svlékli, složili starého člověka.“ Starý člověk byl ukřižován. Kolossenským 3 nic nemění na tom, co Pavel říká v Římanům 6, naopak to podporuje, jak byste také čekali.

Když se podíváme do 4. kapitoly Efezským, zjistíme totéž. Přečteme si celý oddíl, verše 20 až 24. „*Ale vy ne tak jste se vyučili [od] Krista, ač jestliže jste ho slyšeli, a o něm byli vyučeni, jakž jest pravda v Ježíšovi, [totiž,] složiti ono první obcování podlé toho starého člověka, rušícího se, podlé žádosti oklamávajících, obnoviti se pak duchem myslí své, a obléci toho nového člověka, podlé Boha stvořeného, v spravedlnosti a v svatosti pravdy.*“

Zběžný pohled na náš překlad by mohl vést k domněnce, že zde máme tři příkazy: Za prvé, složte starého člověka, za druhé, obnovte se duchem myslí své a za třetí, oblect se nového člověka. Řekli byste, že jde o tři různé příkazy, ale to byste se mýlili. Sledujte pozorně, co Pavel říká: „*Víte-li, jakž jest pravda v Ježíšovi.*“ Nuže, co je ta pravda v Pánu Ježíši? Pavel to následovně pečlivě rozepisuje – přičemž musíme věnovat pozornost tomu, jaké používá v originále časování sloves.

Taková je pravda v Ježíši podle toho, co máme skutečně v originále: „*Že jste zcela složili starého člověka a oblékli toho nového (oba skutky započaly i skončily v minulosti), abyste se obnovili duchem myslí své.*“ Dovolte mi to zopakovat: Již jste zcela, jednou provždy, složili starého

člověka a jednou provždy oblékli člověka nového.“ To je to, co říká – a přesně totéž učí v šesté kapitole Římanům. Starý člověk byl ukřižován. Tehdy započala existence nového člověka. A to vše se stalo jednou provždy. Výsledkem je, že jste nyní obnovováni – což je pokračující zkušenost – duchem myslí své.

Co je tedy starý člověk zač? Inu, vodítkem je, že již nežije. Ve věřícím již neexistuje. Jde zde o jednorázový, nezvratný skutek milosti Boží milosti, který znamená zásadní změnu postavení člověka, přechod ze smrti a odsouzení do života a přijetí u Hospodina. To nás tedy směřuje ke správnému řešení.

Velký fiktivní detektiv Sherlock Holmes řekl: „Pokud vyloučíte vše nemožné, pak to, co zbývá, musí být pravda, byť je sebenepřavděpodobnější.“ To je prostá logika, ne? Zabývali jsme se nemožným. Co je tedy řešením? Pamatujte – a vím, že to zní tak hloupě, že to není třeba říkat, ale musíme si to připomínat – pamatujte, že když byla Bible napsána, nebyla rozdělena do kapitol. Verše Římanům 5:21 a 6:1 nic nedělilo. Verš, který ovládá argumentaci celé této části listu Římanům, je 5:12: *„Protož jakož skrze jednoho člověka hřích na svět všel a skrze hřích smrt, a tak na všechny lidi smrt přišla, v němž [protože] všickni zhřešili.“* To Pavel napsal. Smrt přišla na všechny lidi, protože v Adamovi všickni zhřešili.

Nebudu opakovat výklad z 5. kapitoly listu Římanům, ale nikdy bychom neměli zapomínat, že „v Adamovi“ se něco stalo. Hospodin mu řekl: *„V který bys koli den [ze zakázaného ovoce] jedl, smrtí umřeš.“* Adam pojedl a rozsudek vstoupil v platnost. Nyní nám Pavel říká, že skrze Adama vstoupil do světa hřích a skrze hřích na nás přišla smrt: zhřešili jsme v něm a v něm jsme také zemřeli. Zeptejme se tedy znovu: Co je to starý člověk? Starý člověk je to, čím jsem byl v Adamovi. To je starý člověk.

Slovo užívané pro pojem „starý“ je zajímavé. V řečtině vyjadřují myšlenku „stáří“ dva výrazy. Vybavíte-li si například slovo „archeologie“, zjistíte, že začíná jedním z nich. Vychází to ze slova arché, které znamená počátek. Je ovšem zajímavé, že toto slovo zde užito není. Pavel používá to druhé slovo, které označuje něco starého a opotřebovaného. Zdůrazňuji to proto, že, jak vidíte, starý člověk neexistuje od samého počátku. Když Pán Bůh stvořil Adama, učinil jej bez hříchu, bez poskvrny, čistého a svatého. Tak jsme byli původně v Adamovi stvořeni i my. Adam však padl a my jsme zhřešili a padli v něm a s ním. Starého člověka lze vystopovat až od Adamova pádu. Je to náš padlý stav v něm, kdy máme podíl na jeho vině a nacházíme se v jeho odsouzení. To je starý člověk.

„*Starý člověk.*“ Jaký to jen popis toho, čím jsme byli v Adamovi! V Římanům 5:14 čteme: „*Kralovala pak smrt.*“ Ve 21. verši zase: „*Kraloval hřích k smrti.*“ To popisuje nás a naše postavení v Adamovi. V něm jsme zhřešili a zemřeli Pánu Bohu.

Ale poslouchejte: To vše změnil Pán Ježíš Kristus. Máme zde tedy starého člověka identifikovaného. Co je můj starý člověk? Není to nějaká „stará přirozenost“, která ve mně stále přebývá. Můj starý člověk je to, čím jsem byl podle práva před Pánem Bohem v Adamovi. Tak je starý člověk identifikován.

To mi umožňuje být v dalším bodě poměrně stručný:

II. Starý člověk ukřižován

Zde máme dobrou zprávu: starý člověk – mé bytí v Adamovi – byl jednou provždy zabit s Pánem Ježíšem Kristem na kříži. Zamyslete se nad tím. Nejenže Pán Ježíš Kristus vytrpěl trest za náš hřích (což je úžasná pravda), ale nadto – jelikož On a Jeho lid jsou ve smlouvě milosti jedno a nedělitelní – v Něm náš starý člověk jednou provždy vytrpěl celý trest za

hřích. Ne že bychom to vytrpěli skutečně – o tom jsme hovořili minulý týden. To jsme nemuseli. Byli jsme vštípeni „připodobněním smrti Kristovy;“ byli jsme s ním vloženi do připodobnění Jeho smrti. To byl čistě právní skutek Boží. Aniž bychom k tomu jakkoli přispěli, aniž bychom jakkoliv zaplatili tu cenu, byl starý člověk usmrcen pro zákon a jeho trest, pro hřích a pro jeho nadvládu a tyranii – usmrcen jednou provždy, aby už nikdy nebyl vzkříšen.

Je důležité, abychom si toto plně uvědomili, a stejně důležité je, abychom my všichni spasení přestali věřit, že nás Pán Bůh povolává k tomu, o čem Písmo praví, že je nemožné. Ti, kdo ze starého člověka dělají tělo, tu „starou, tělesnou přirozenost“, staví věřící pod svazující vinu. Možná jste to sami zakusili. Ono totiž, kdyby vám Pán Bůh řekl – zdůrazňuji to *kdyby*, protože On nic takového neříká – ale kdyby vám řekl: „Umrťvete svého starého člověka,“ nařizoval by vám tím, abyste tělo vymýtli, nebo abyste Jej nechali to učinit za vás. Přesně tohle už léta lidem říká množství takzvaných „kazatelů svatosti“. Umrťvete tělo; udělejte z něj mrtvolu. Tak jako mrtvola ani vy byste neměli reagovat na žádné tělesné podněty. Výsledkem je, že když lidé nadále vnímají, jak v nich tělesnost působí, cítí se provinile. Tím, že v sobě cítí jakoukoli reakci na pokušení nebo tělesné podněty, dokazují, že se jim nedaří připodobnit se mrtvole, co se týče hříchu. A protože věří, že jim Pán Bůh přikázal umrtvit své tělo, dovozují z toho, že žijí v neustálé neposlušnosti Jemu.

Problémem je nejen, že jde o nebiblické učení, ale rovněž že to nejvíc zasahuje ty nejupřímnější a nejzranitelnější z Božího lidu. Viděl jsem upřímné křesťany, snižené tak, že žili životy plné viny z jejich selhání. Samozřejmě, že vůbec neselehali, leda ve svých pokusech činit to, co nám Bible nikdy nepřikazuje a co je pro nás zcela nemožné.

Bible říká, že váš starý člověk byl ukřižován, ale nikdy neříká, abyste starého člověka ukřižovali. V Novém Zákoně žádná takový příkaz není. Zjevuje však úžasnou pravdu, že Pán Bůh ukřižoval toho starého člověka s Kristem na Golgotě. Plné uvědomění si toho povede ke dvěma věcem. Jednak vám to ukáže, jak si můžete být jisti onou úžasnou pravdou z pátého verše, že budeme vštípeni připodobněním Jeho vzkříšení, a dále to položí základ skutečné svatosti ve vašem životě. Hned totiž přecházíme ke třetímu bodu, kde Pavel pokračuje, aby uvedl, jaký záměr měl Pán Bůh, když ukřižoval starého člověka.

Zvážili jsme, jak je starý člověk identifikován a ukřižován. Nyní se dostáváme k **nulifikovanému tělu hřícha**.

„*Nulifikováno*.“¹ Zaznamenejte toto slovo, protože je velmi důležité: tělo hříchu nulifikováno. Proč byl starý člověk ukřižován s Kristem? Pavel nám dává odpověď: „*Aby bylo umrtveno tělo hřícha, abychom již potom nesloužili hříchu*.“ Zde je tedy účel a produkt smrti starého člověka. Opět tu máme několik obtížných pojmů, kterými se musíme s nimiž se musíme vypořádat. Za prvé, „*tělo hřícha*“. Co je tělo hřícha? A za druhé, slovo „*umrtveno*“. Jaký je význam slova zde přeloženého jako „umrtveno“? To jsou velké otázky, a proto se hodlám probrat mnoha rozličnými názory, abych se dobral pravdy.

Definice pojmu „tělo hřícha“

Někteří říkají, že „*tělo hřícha*“ znamená prostě hřích jako takový. Je to slovní opis, oklika, jak říci hřích jako takový. Charles Hodge, jeden z největších komentátorů listu Římanům, říká, že „*tělo hřícha*“ je pouze jiné

1 V originále „*nullified*“, k čemuž slovník udává následující ekvivalenty: „*zrušit, zbavit účinnosti, stornovat, anulovat, prohlásit za neplatné, pohltit, přehlubit*“. Aby některý z nich nezapadl, zvolili jsme anglicismus, který v sobě zahrnuje všechny [pozn. překl.].

označení pro starého člověka. Jde o obraznou frázi. Hřích se zde personifikuje. Na tělo hřícha se zde hledí jako na něco, co lze ukřižovat. Podle Hodge je tedy „tělo hřícha“ starý člověk. A popisuje se jako tělo, jako by ho Pán Bůh personifikoval, aby mohl říci: „Bud' ukřižováno.“ Robert Haldane, spolu s Hodgem hlavní vykladač knihy Římanům, s tím souhlasí. Říká: „Tělo hříchu je ztělesněný hřích“, čímž míní celé spojení a sílu zkaženosti, která má všechny své údy spojené v plné tělo. Jedná se tedy o řečnický obrat, který k hříchu přistupuje jako k tělu. Ve skutečnosti je to hřích jako takový, a vy si jej máte představit jako nějaké tělo. Jan Kalvín říká: „Tělo hřícha neznamena maso a kosti, ale zkaženou masu. Člověk ponechaný své vlastní přirozenosti je totiž masou tvořenou hříchem.“ Tělo hříchu pro něj tedy znamená masu hříchu, masu zkaženosti, a toto vysvětlení dnes přejímá mnoho komentátorů a kazatelů.

Abych byl upřímný, odmítám všechno z toho ne proto, že bych věděl víc než tito významní učenci, ale ze zcela evidentních důvodů. John Murray, velký skotský teolog, který léta vyučoval teologii na Westminsterském semináři, podává mnohem lepší výklad. Říká: „Není třeba uchylovat se k takovému obraznému výkladu. ‚Tělo‘ může v tomto případě klidně odkazovat na fyzický organismus.“ Pokusím se vám doložit, že když Pavel mluví o „těle hříchu“, má na mysli naše skutečné, fyzické tělo.

Myslím, že to vyplývá z kontextu. Když pokračuje o těle, ve verši 12, označuje ho jako „*smrtelné tělo vaše*“. Zde jde o skutečné, fyzické tělo. Ve verších 13 a 19 mluví o „*údech vašich*“, o skutečných údech vašeho fyzického těla. Když se podíváte na zbytek knihy Římanům – na osmou kapitolu, verše 10, 11, 13 a 23 a pak na dvanáctou kapitolu 1. verš – kdykoli užije slovo „tělo“, míní tím doslovné fyzické tělo. V kontextu šesté kapitoly listu Římanům tedy není nic, co by mě vedlo věřit, že mluví o něčem jiném. „*Tělo hřícha*“ odkazuje na vaše fyzické tělo.

Řekl bych to takto: tělo hřícha je ekvivalentem toho, co Nový Zákon označuje jako „tělo“ ne proto, že je fyzické tělo tvořeno naší tělesností, ale v tom smyslu, že tělo označuje zkaženost hříchu, který vykonává tyranskou vládu nad fyzickým tělem, a zcela konkrétně, když využívá fyzické tělo a jeho údy, jak říká šestá kapitola Římanům, aby se staly jeho nástroji – doslovně „zbraněmi“ – k činění hříchu. „*Tělo hřícha*“ tedy mluví o vašem doslovném těle v kontextu toho, jak je zasaženo hříchem a stává se jeho nástrojem.

V čem je tedy problém? Někteří lidé proti tomuto výkladu namítají: „To zní velmi podobně jako stará gnostická hereze, že tělo je zlé, protože je materiální. Je hříšné prostě proto, že je to fyzické tělo.“ Ne, ne, tak tomu není. Tělo není hříšné pouze proto, že je materiální. Adam byl stvořen s fyzickým lidským tělem, ale neměl v sobě hřích. Hřích nesídlí v těle kvůli jeho materiální povaze, ale může tělo využívat. Právě o tom zde Pavel mluví. K tomu Hodge namítá: „Kdybychom pod tělem hřícha rozuměli fyzické tělo, znamenalo by to, že Kristus zemřel, aby bylo toto fyzické tělo zničeno, protože se zde uvádí, že tělo má být zničeno.“² Argumentuje tedy přirozeně, že je to nesmysl. Kristus nepřišel zničit fyzické tělo. Hodgeova logika je však v tomto bodě chybná.

Pavel zde říká něco velmi hlubokého a přitom velmi prostého. Něco, co všichni známe. Víte, právě zde se Pavlova veliká teologie dotýká vás i mě tam, kde skutečně žijeme. Jde přímo k tomu, kde jsme. Fyzické tělo je zvláštním nástrojem, který hřích užívá a který je jím snadno ovládán. A toto tělo – o čemž Nový Zákon hovoří velmi jasně – je ta naše část, která ještě nevstoupila do onoho plného vysvobození, které pro ni Kristus vydobyl na Golgotě. Rozumíte tomu?

2 *V anglickém překladu KJV, Bibli krále Jakuba, se užívá slovo destroy, zničit, pozn. překl.*

Charismatici a letniční, kteří hájí svou uzdravovací praxi, pro kterou nemají v Novém Zákoně vůbec žádný základ, říkají: „Copak Kristus nenesl vedle našich hříchů také naše nemoci?“ Ovšemže nesl. Této doktríny se kvůli letničním ani charismatickým nevzdám. Jistěže nesl. Je uzdravení součástí našeho vykoupení? Jistěže je.

Ale, jak víte, letniční pořád umírají. Všimli jste si toho někdy? Pořád umírají, protože ještě nenastal čas, aby tělo vstoupilo do všeho, co Kristus vydobyl na Golgotě; přesto však může Pavel ve druhém listu Efezským říci, že my – ne naše fyzická těla, ale my, nový člověk v Kristu – jsme již posazeni s Kristem na nebesích. Jsme v Něm již oslaveni. „*Kteréž ospravedlnil, ty i oslavil,*“ minulý čas (Římanům 8:30). Jinými slovy, když je člověk v Kristu, jeho spasení je již dokonáno a dovršeno. Je v Kristu. Je ve slávě. Tady a teď. To je jeho jistota.

Pavel mimochodem dává odpověď zástupu těch, kteří věří, že dnes jsme spaseni a zítra můžeme být zatraceni. To byste mohli stejně tak sesadit Krista z trůnu slávy a uvrhnout Jež do pekla, jako vzít toho, kdo již sedí v Kristu na trůnu slávy a uvrhnout ho do pekla. Ale fyzické tělo tam ještě není. Někteří z vás, kteří jsou již posazeni s Kristem v nebesích, v současnosti stále obývají fyzická těla zmítaná bolestí a utrpením. Jste „*v nebesích*“, ale vaše fyzické tělo tam ještě není.

Někteří z vás zápasí s tělem coby nástrojem hříchu, který by chtěl toto tělo tyranizovat. Díky budiž Hospodinu že již velmi brzy přijde den, kdy bude tělo vysvobozeno nejen od bolesti, ale i od hříchu. Neboť konečným cílem Kristovy smrti, jak hned uvidíme, je, aby bylo tělo hřícha zničeno. Do té doby však musí být mrtveno.

Tak je tělo hříchu definováno. Hovoří to o vašem těle, které může hřích užívat jako svou zbraň.

Umrtnění těla hřícha

Co znamená, že tělo hřícha bude „umrtveno“, „zničeno“?³ Dovolte mi hned na začátku uvést, že sloveso zde užitá neznámá vyhladit, zničit nebo vymýtit. Je to sloveso s velmi složitým významem. V Novém Zákoně se vyskytuje 27x a 26 z těchto 27 výskytů je u Pavla. Jednou se také objevuje v Lukášově evangeliu. Leon Morris poznamenává, že v Autorizované verzi (KJV) se vyskytuje 17 různých překladů tohoto jediného slovesa. A když v roce 1881 vyšla Revidovaná verze, chtěli vše o hodně zjednodušit. Zbavili se tedy některých variant překladu našeho slova, ale přidali zase další – takže nakonec skončili s 12 různými způsoby překladu. A Morris říká, že prozkoumal mnoho renomovaných překladů nebo verzí, jak dané slovo přeložili do našeho jazyka, a vysledoval přes 80 různých variant.

Jakkoliv etymologie slova není vždy vodítkem pro určení jeho významu, v tomto případě je rozhodující. Kořenem tohoto slovesa je slovo pro práci, a před ním se nachází předpona, která znamená „žádná práce“. Ale pak je tu ještě další předpona, která celou věc zesiluje, dohromady tvoří sloveso a znamená doslova „nedělat absolutně žádnou práci“. Začalo se tedy používat ve významu „učinit nefunkčním či nečinným“, „vyřadit z provozu“ nebo, slovo, které jsem zvolil, „nulifikovat“.

Například v Římanům 3,3 čteme: „*Nebo co jest do toho, jestliže byli někteří nevěrní? Zdalíž nevěra jejich věrnost Boží vyprázdní?*“ Nulifikuje to Boží věrnost? Ovšemže ne. V Římanům 3:31 máme otázku: „*Což tedy zákon vyprazdňujeme skrze víru?*“ Nulifikujeme snad evangeliem ospravedlňující víry Zákon? Zbavujeme Zákon jeho náležitého místa a funkce? Nikoliv.

3 V anglickém originále „destroyed“, viz výše, pozn. překl.

Dovolte mi uvést další příklad. Ve 2. Timoteovi 1:10 čteme, že náš Pán Ježíš Kristus „zahladil [totéž slovo] smrt, život pak na světlo vyvedl, i nesmrtelnost skrze evangelium“. To je v kontextu našeho slova velmi důležitý verš. Zrušil Pán Ježíš Kristus tím, že zemřel, fyzickou smrt? Ne. Jak jsem již uvedl, křesťané stále umírají. I vy zemřete, pokud Kristus nepřijde dříve. Vy i já. Ale Kristus smrt zahladil. Jde o to, že ji nulifikoval coby odsuzující moc, abychom mohli říci: „*Kde [jest], ó smrti, osten tvůj? Kde jest, ó peklo, vítězství tvé?*“

Kristus ji nulifikoval. Znefunkčnil ji coby nástroj odsouzení. Nyní je pro křesťana branou ke slávě. Někdy je to brána, kterou doprovází věci, jež by na nás vrhly všechny možné ohnivé střely. Ale přesto je to brána přímo do slávy.

V Židům čteme, že Pán Ježíš Kristus též podobně účasten byl těla a krve. „*Těž podobně*“ znamená, že „*jako my*“ přijal tělo a krev, „*aby skrze smrt zahladil toho, kterýž má vladařství smrti, to jest d'ábla, a vysvobodil ty, kteříž bázní smrti po všecken čas života podrobeni byli v službu*“ (Židům 2:14-15). To je ten veliký cíl toho, že Pán Bůh ukřižoval toho starého člověka. Bylo to proto, aby bylo naprosto a neodvolatelně vyňato z tyranie hříchu, aby už nikdy nebylo používáno jako jeho nástroj. A to je perspektiva, která leží před každým věřícím, před tebou i mnou.

Obráťte se mnou rychle do Římanům 8:19-23. „*Nebo stvoření pečlivě [jako] vyhlídaje, očekává zjevení synů Božích. Marnosti zajisté poddáno jest stvoření, nechtě, ale pro toho, kterýž [je] poddal, v naději, že i to stvoření vysvobozeno bude od služby porušení v svobodu slávy synů Božích. Nebo víme, že všecko stvoření spolu lká, a spolu ku porodu pracuje až posavad. A netoliko [ono,] ale i my, prvotiny Ducha mající, i myť sami v sobě lkáme, zvolení synů očekávající, [a tak] vykoupení těla svého.*“

Co je to „zjevení synů Božích“? Pavel to krásně popisuje ve Filipenským 3:21, když říká, že Pán Ježíš Kristus „promění tělo naše ponížené“ [doslova tělo našeho ponížení]. Promění to fyzické tělo, tyranizované hříchem. Změní tělo, které bylo tak často nástrojem hříchu. A připodobní je „k tělu slávy Jeho“.

S touto vyhlídkou nemohou věřící nikdy říci, jak naznačuje hypotetický namítající v Římanům 6:1, že „zůstaneme v hříchu, aby se milost rozhojnila“. Nemohou, protože ona vyhlídka v sobě zároveň zahrnuje související povinnost. Možná si vybavíte, že v 1. Janově 3:3 se říká: „A každý, kdož má takovou naději v něm, očisťuje se, jakož i on čistý jest.“ Tento verš nám zjevuje budoucí vyhlídku, aby před nás postavil současnou povinnost. A přesně tomu učí i Pavel v Římanům 6:12-13: „Nepanujž tedy hřích v smrtelném těle vašem, abyste povolovali jemu v žádostech jeho. Aniž vydávejte oudů svých za odění nepravosti hříchu, ale vydávejte se k službě Bohu, jako byvše mrtví, již živí, a oudy své za odění spravedlnosti Bohu.“

To je tedy naše povinnost – ale je to víc než jen povinnost. Zároveň to s sebou nese nyní přítomnou moc ke svatosti. Podívejte se na konec šestého verše: „Starý člověk náš s ním spolu ukřižován jest, aby bylo umrtveno tělo hřícha, abychom již potom nesloužili hříchu [nebo: nebyli jeho otroky].“ Co znamená být otrokem hříchu? Vraťme se k tomu, co jsem vyložil na začátku kapitoly. Znamená to žít v hříchu coby ve svém přirozeném živlu. To je něco, co nový člověk nikdy nemůže – a je to důsledek ukřižování starého člověka.

Nyní se dostáváme k poslednímu velkému prohlášení v šestém verši listu Římanům. Zabývali jsme se tím, jak je starý člověk identifikován, jak byl ukřižován a jak bylo tělo hříchu nulifikováno. A nyní přicházíme k **novému člověku ospravedlněnému.**

„*Kdožť umřel, ospravedlněn jest [v originále: již byl] od hříchu.*“ Pavel zde učí toto: „Starý člověk již zemřel, proto jsem nový člověk v Kristu, a jsem již ospravedlněn z hříchu.“ To je krásné vyjádření. Pavel ho používá i ve Skutcích 13:38-39: „*Skrze toho zvěstuje se vám odpuštění hříchů, a to ode všech, od kterýchž jste nemohli skrze zákon Mojžíšův ospravedlnění býti, skrze tohoto, každý kdož věří, bývá ospravedlněn.*“ Co znamená být „*ospravedlněn z hříchu*“? Podívejte se na tu formulaci. „*Kdožť umřel, ospravedlněn byl od hříchu.*“ Myslím, že angličtí překladatelé, kteří zde použili výraz „*osvobozen od hříchu*“, to učinili z velmi prostého důvodu – a je v tom úžasná pravda. Jsme osvobozeni od hříchu. Myslím však, že plná pravda je mnohem víc než to.

Představte si zločince, obviněného ze svých zločinů. Zákon proti němu má seznam obvinění, aby je proti němu vznesl. Je vinen. Cela smrti je pro něj již připravena. Pak také zemře. A jakmile zemře, je mimo dosah zákona. Je od něj osvobozen. To je část zvěsti verše Římanům 6:7. Kdo zemřel s Kristem, nachází se mimo dosah odsouzení Zákona.

Pravda však jde mnohem dál: je zproštěn všech hříchů, a co víc, je v Božích očích přijat a odměněn coby spravedlivý, vše pro své nové spojení a jednotu s Kristem, na základě spravedlnosti Kristovy, jež mu byla přičtena. To vše zahrnuje to slavné prohlášení, že nový člověk je ospravedlněn z hříchu.

Ve světle toho všeho tedy vidíte, že námitka z prvního verše je naprosto absurdní. „Zůstaneme v hříchu, aby se milost rozhojnila?“ Odpověď na to je zcela dostatečná: „*Kterakž ještě živi budeme v něm*“ – a nezapomeňte, co jsem k tomu řekl dříve, že důraz se zde klade na „*my*“ – ... kterakž ještě tedy my všech lidí, my, jenž jsme novými lidmi v Kristu, plně a z milosti ospravedlněnými z hříchu, když dokonce sama naše fyzická těla mají být brzy oslavena, aby byla připodobněna slavnému tělu Kristovu a již ani

nebyla schopna být nástrojem hříchu – jak máme my, kteří máme jediná ze všech lidí motivaci a moc překonat hřích – jak máme v hříchu dál bezstarostně žít a činit z milosti výmluvu pro bezbožnost?

Už samotná myšlenka je absurdní. Hřích je nyní vetřelcem a uzurpátorem. Už není naším právoplatným králem, vládcem, pod nímž žijeme dobrovolně. Je to vetřelec, uzurpátor a my zde žijeme ve světle a s výhledem na onen slavný den, kdy naše posvěcení bude stejně úplné jako naše ospravedlnění, jak v našem těle i duši, v nichž budeme navždy s Kristem. Pak už navždy zmizí samotná přítomnost hříchu, jakož jeho schopnost lákat a pokoušet.

Máme velkého Spasitele a slavné spasení. Buďme si toho vědomi. Je nezbytné, abychom to znali. Když jsem dával přehled celého oddílu Římanům 6:1-14, zdůrazňoval jsem klíčová slova *vědět*, *počítat* a *poddávat*. Vězte, že starý člověk byl ukřižován s Kristem a že pro něj neexistuje žádné vzkříšení. Vězte, že cílem toho je, aby bylo tělo hříchu nakonec kompletně znefunkčeno, aby už nedokázalo sloužit hříchu a aby každý z nás měl mezitím moc mrtvit skutky těla, skutky těla a žít jako nový člověk v Ježíši Kristu. Amen i amen.